

КНИЖАРСКА ДУМА

Излиза всяка сряда

Абонаменти:

За година . . . 60 лв.

За 1 брой . . . 3 лв.

Такси:

За търговски реклами

2 лв. на кв. см. По-го-

лѣми реклами по спо-

разумение. — Годешни,

венчални и скръбни

известия по 50 лв. Мал-

ки обявл. 1 л. на дума.

Урежда редакцион. комитетъ

Гл. редакторъ: Д. Димитровъ

Всички статии и други писма за вестника
се изпращатъ на главния редакторъ —
Д. Димитровъ — Варна.Ратникъ за Книжарския Съюзъ
въ България

Администрация — Варна

Всички суми за вестника и за реклами
се изпращатъ до редакцията — Варна.

До всички членове
на Общото Сдружение на
търговците книжари.

Известява се на Г. г. члено-
ветъ на Общото сдружение, че
VII редовенъ конгресъ на Сдру-
жението ще се състои на 5 и
6 Августъ т. г. въ гр. София,
салона на фондовата борса (зда-
нието на Търгов.-индустр. ка-
мара), при следния дневенъ редъ:

- 1) Откриване конгреса;
- 2) Изборъ на бюро;
- 3) Отчетъ на Управ. съветъ;
- 4) Отчетъ на контролната
комисия и освобождаване отъ
отговорностъ Управит. съветъ
и контр. комисия;
- 5) Избиране комисии;
- 6) Рефератъ отъ Д. Дими-
тровъ;
- 7) Разни;
- 8) Гласуване резолюциите;
- 9) Изборъ на новъ Управит.
съветъ и контролна комисия.

Уверения и членски карти
за пътуване съ 50% намаление
ще се изпращатъ само при по-
искване и то на редовните
членове, които сж си издѣл-
жили членския вносъ за 1927/
1928 год.

Председателъ: Б. Ив. Насаровъ
Секр. касиеръ: Ф. Чиневъ

На правъ пътъ.

Години по редъ книжарство-
то го търси и не можа да го
налучка. Редица съюзни кон-
греси се мжчиха да го посо-
чатъ, но не сполучаха.

Не че идеята за кооператив-
ната централа бе неприемлива.
Не че О. О. дружество не щѣ-
ше да е отъ полза на органи-
зираното книжарство. Не че
нѣкоя друга форма на стопан-
ска организация не би ни спа-
сила отъ загиване.

Всѣка една отъ тия инициа-
тиви реализирана, би изиграла
голяма роль въ стабилизира-
нето на книжарството, но тѣ
пропадаха и оставяха инициа-
торитъ имъ да дирятъ нови пѣ-
тища. А пропадаха тѣ, защото
обективнитъ условия за тѣхно-
то реализиране не бѣха на лице,
защото масата книжарство, ко-
ето щѣше да ги възприеме не
бе дорасло по висотата на коя-
то трѣбва да бжде за да пре-
гърне и подкрепи подобни ини-
циативи.

Нашето книжарство мжно
възприема и трудно се подава

на организиране. Строго инди-
видуалистъ нашия книжаръ,
подозителенъ и самомнителенъ,
чуждъ на колективнитъ дѣй-
ствия, той стои далечъ отъ всѣ-
каква организация и професио-
наленъ животъ и се мжчи съ
собственитъ си сили да прео-
долѣ негодитъ на живота. Не
успѣлъ въ борбата, той се ос-
тава на случая на сждбата и
дохожда до критичното поло-
жение на невъзможното сжще-
ствуване.

А не е излишно да се под-
чертае за лишенъ пътъ, че кни-
жарската търговия е най-много
изложена на ограбване. Посред-
ническата роль на книжара
всѣки лесно може да извърши.
И затова сме предъ факта, че
и министерства продаватъ наши
стоки, че и разни културно-про-
свѣтни организации и друже-
ства сжщото, че и разни коло-
ниалисти, будкаджии и кои ли
не още днесъ продаватъ на-
шитъ артикули.

А книжарството какво прави?
Въ голѣмата си частъ то е ин-
деферентно и съ престѣпна не-
хайностъ гледа на собственото
си загиване и чисто по еснаф-
ски отдава това на живота —
везъ да може да реагира, като
се задоволява само съ откри-
ване борба срещу другаря си,
съ което още по-вече подпо-
мага собственото си умиране.

Но за честъ на книжарството,
буднитъ негови членове не сто-
ятъ съ скръстени ръце и тър-
сятъ пътъ по който тръгнали
ще могатъ да спасятъ себе си
и професията отъ загиване.
Пропадането на посочени ини-
циативи не ги отчайва и съ по-
голямъ жаръ търсятъ други,
които да сж пригодни и за на-
шата действителностъ и за ма-
сата книжарство, комуто ще се
поднесатъ за приемане.

Централата на прочитна-
та книга е новата форма на
стопанска организация, която
книжарството си създава. Цен-
тралата на прочитната книга
ще има да изиграе голѣма роль
въ живота на книжарския съ-
юзъ. Тя ще бжде звеното, око-
ло което книжарството ще се
обединява и го направи годно
за възприемане инициативи за
по-голямъ стопански органи-
зации.

Централата на прочитната
книга има да изиграе и голѣма
обществена роль — тя ще за-
крепи загиващата наша книж-
арска, която търсигне книгата на

нуждната висота. За това и
основаването ѝ срѣща удобре-
нието на всички интелигентни
среди въ страната.

Централата на прочитната
книга е вече основана. Нѣкол-
цина върни на поста си колеги,
следъ дълги обмислювания
презъ мес. Май т. г. туриха на-
чалото ѝ. Главниятъ инициа-
торъ на това дѣло — редактора
на вестника Д. Димитровъ се
зѣе да разнесе и разясни лично
всѣкому тази идея. Ние вър-
ваме, че неговия трудъ ще даде
очакванитъ резултати и масата
книжарство ще подобри и въз-
приеме направеното.

Централата на прочитната
книга въ идущия конгресъ ще
намери удобрието на цѣлото
книжарство, защото тя е тѣй
дълго търсения правъ пътъ, по
който трѣбва да тръгне кни-
жарството на първо време за
да постигне желаннитъ резул-
тати — подобрене собственото
си положение.

В. Даскаловъ.

Книжарската търговия само въ рждетъ на сдруженитъ книжари.

Малко дни ни дѣлятъ отъ книжар-
ския конгресъ. Книжарството, което
тѣй много страда днесъ отъ тежкото
стопанско положение на страната,
очаква своя професионаленъ кон-
гресъ, за да каже своитъ болки и
общо да се взематъ мѣрки за тѣх-
ното омокотване. Наредъ, обаче, съ
общитъ причини за книжарската не-
воля има не малко и лично профе-
сионални причини, които се коренятъ
въ вътрешнитъ неуредици на
книжарската търговия, които още
повече влошаватъ и тѣй тежкото
положение. На книжарството пред-
стои преди всичко само да тури редъ
въ своята търговия, която при днеш-
ното културно положение на нашата
страна не може да се води, като
една обикновена търговия. Преди
всичко книжната търговия, като една
интелигентна работа съ високо кул-
турно значение ще трѣбва посте-
пенно да се професионализира, като
премине въ рждетъ на специално
подготвени за нея хора. Другаде има
вече специална литература, специ-
ални училища за подготовка на бж-
дашитъ книжари. Това постепенно
ще се наложи и у насъ. Въ тази
насока ще трѣбва да действа преди
всичко сдруженото книжарство, ко-
ето трѣбва да очисти професията отъ
всички чужди и случайни елементи,
които временно нахлуватъ въ об-
ластѣта на книжната търговия, за да
я ограбятъ и разстроятъ, следъ ко-
ето се отеглятъ на други работи, а
оставятъ постоянното книжарство
предъ единъ хаосъ, въ когото трѣб-
ва да проклянатъ днитъ си, когато
сж започнали тая работа.

Стабилизирането на книжарската
професия ще трѣбва да започне

преди всичко съ подборъ на хората,
които влизатъ въ книжарското сдру-
жение. Тамъ трѣбва да влѣзатъ само
хора, които сж дали доказателства,
че сж се посветили на тази профе-
сия и които ще следватъ пѣтищата
на търговията, начертани отъ вър-
ховния ръководителъ на тази търго-
вия — книжарскитъ конгреси. Само
така книжарската организация и ней-
ния парламентъ — конгреса, ще до-
биятъ она авторитетъ, който подо-
бава на една такава културна и де-
мократична организация. Тогава ние
нѣма да имаме това гледане съ без-
различие на книжарската организа-
ция отъ страна на много книжари —
едни поради слабо съзнание за не-
обходимостта и ролята на органи-
зацията, а други поради убеждени-
ето, че при безпорядъка и анархията
въ търговията, за тѣхъ е по-добре
при днешнитъ условия.

Наистина, книжарския съюзъ е още
млада организация. Тя и нейнитъ
членове още не сж живѣли доста-
тъчно интензивенъ животъ, за да се
кали въ борбитъ за поставяне кни-
жаря и книжната търговия на по-
стабилни основи, обаче ще трѣбва
вече съюза постепенно да въвежда
професията въ по-здрави пѣтища,
които да затвърдяватъ организация-
та и самата професия.

Съюза отдѣли много време и сили
за организиране на търговията съ
печатнитъ произведения — учебници
и прочитни книги, но безъ да отри-
чае извоюваното, трѣбва да при-
знаемъ, че постигнатитъ резултати
още не задоволяватъ книжарството.
Съюза ни даде хубави решения, но
още не може практически да ги
приложи, а това внесе известна апа-
тия въ книжарскитъ среди, които
още не могатъ да гледатъ на кни-
жарската организация и нейнитъ
конгресни решения съ подбавящата
сериозностъ и уважение. Въ тази на-
сока ще трѣбва да спратъ малко
повече своето внимание ръководи-
телите на книжарското движение.

На първо мѣсто ще трѣбва да се
прави известенъ подборъ на хората,
които се приематъ въ книжарската
организация. Тамъ трѣбва да влѣ-
затъ всички хора, които сж се по-
светили на книжната търговия. За
чужди и случайни лица въ профе-
сията, организацията трѣбва да бжде
затворена, защото тамъ, където лес-
но се влиза, не се ценятъ. А една ор-
ганизация, съставена отъ здрави еле-
менти, които въ тази професия виж-
датъ своето бъдаще, ще има по-
голямъ респектъ и за самото кни-
жарство и за ония, които влизатъ
въ връзки съ него.

Наредъ съ това, съюза трѣбва да
се стреми да обезпечи известни от-
дѣли отъ книжната търговия исклю-
чително за своитъ членове, безъ раз-
лика. Въ това отношение той трѣбва
чрезъ споразумение съ другитъ за-
интересовани страни да извоюва,
щото най-главнитъ отдѣли на книж-
ната търговия — печатнитъ книги:
учебници и прочитни книги, да бж-
датъ разпространявани само отъ
книжаритъ съюзни членове. Този е
единъ решителенъ пунктъ въ когото
ще се срѣщнатъ мжчнотии, но ор-
ганизацията трѣбва да го извоюва
за благо на своитъ членове, за

интересът на професията и за културното развитие на страната. Тук трябва да се застъпят масовите книжарски интереси. Всъщност съюзен член, който иска да работи с печатните произведения, трябва да има достъп до тях при издателствата по принцип. Някои издателства сж възприели принципа на представителства в отделните пунктове, където изпращат своите произведения на консигнация и други начини на уреждане сметки. Това е разбира се право на издателствата да си избират начините на работа с доверени на тях хора, но това съюза не може нито да го интересува, нито да го задоволява. Съюза трябва да издйствува, щото при най-обикновения начин на търгуване — в брой, никой книжар, съюзен член не трябва да бъде лишен от правото да добие исканите книги от издателствата, когато той това пожелае.

Оправданията, че всякой книжар може да добие учебниците на известното издателство от местния представител, трябва да не му даваме изключително право, понеже много факти показват, че сега с това се злоупотребява. Там където това става без претъствие и където книжаря не представител го намира, че е в негов интерес, то ще си става, но и той и представители нека знаят, че вратите на издателствата сж отворени за всички съюзни членове. При личните отношения между книжаря и издателя ще се взаимно опознават и тогава всеки книжар с личните си усилия ще се стреми да издйствува сам от издателствата един по-леки условия за работа, а и мнозина могат да си издйствуват най-благоприятелствуваните условия — право на представител на издателството.

Тук съюза ще издйствува само свързките между съюзния член и издателствата, а по-нататък всякой член сам ще кове своята съдба. По-големи права и гаранции съюза сега не може да даде. Такава той би могъл да направи само чрез своите стопански организации, но то е вече една друга област. Създаване преката връзка между съюзните членове и издателствата ще премахнат от една страна хиляди причини за недоволства между книжари и издатели и отношенията ще се омекотят. Но когато казваме свързване всеки книжар съюзен член с издателствата, ние същевременно разбираме скъсване на всяка връзка между издатели и техните представители с случайните гости в книжната търговия — с не членове на съюза. Правото на търговия с печатните произведения трябва да остане право запазено изключително за книжарския съюз чрез неговите членове. Никому другиму тж не трябва да бъдат давани. Така постепенно ние ще отиваме към едно стабилизиране на книжната търговия, което е в интереса на всички. Тия въпроси чакат своето разрешение и предстоящия конгрес трябва да се спре и на тях.

М. Косталевски.

Впечатления и бележки.

(Продължение).

Първият град, от който почнах своите обиколки бѣ Шумен. започнах от там поради редица съображения, изброяването на които считам за излишно.

В този град има 15 — 16 книжарници, които разчитат на книжарския пазар на един наистина културен, но западащ град и на една цветуща околия.

Нѣколцина между тия книжари сж същевременно и печатари; печатарската им работа се развива добре и постепенно ангажира все повече и повече и вниманието и капитала на своите стопани. По всичко личи, че тия книжарници сж остатък от едно недиференцирано минало и постепенно ще се изоставят и от собственика си и от клиентелата си и ще отпаднат съвършено. Уско-

риването на този процес ще бжде от обща полза. Придетелите на тия книжарници сж без изключение отлични колеги.

Такова положение никъде другаде не можах да констатирам.

В този град попаднах и на друга една особеност. Един бивш книжар, избил смѣло въ бакалия и галантария, продължава да държи табела „книжарница“ и да продава книжарски стоки, включително и прочитни книги, с маниера на безскруполен далавераджия. Този човѣк развързва пазаря, пречи на колегите си и компрометира книжарството. Време е складове и издателства да спрат с него каква и да е работа. Защото инѣк и тѣ самите стават съюзници въ неговите пакости.

Останалите книжари тук сж се разпредѣлили нѣкакъ естествено на две-три групи: едни от тях работят предимно въ общинския и канцеларския пазар, други застъпват ни сериозно училищния пазар и трети разчитат предимно на прѣходящите край тях ученици и граждани. Това разпредѣление дава възможност на колегите въ този град да живеят помежду си въ по-големо разбирателство и да си съдействуват взаимно. Наистина през септемврий и тук става малко кръстосване, особено въ градския пазар но то бива краткотрайно и ограничено.

Извѣстно кръстосване се явява и между колегите, които работят въ общините. То пъкъ се дължи на лошия навик да се обикалят селата или лично или чрез пжници.

Общо взето, благосъстоянието на книжарите въ този град е задоволително; пазарът, така разпредѣлен се използва сравнително разумно, общото оплакване тук се чува повече по привычка. Това прави тукашните книжари оптимисти, сговорчиви и добри професионалисти — тѣ сж едни от най-редовните абонати на вестника и членове на съюза.

И по търговски морал повечето от тях сж безукоризнени, към кредитори и клиенти, към задължения и поети ангажменти, тѣ се отнасят с необходимата коректност.

По нареждане на магазините си, обаче, както и по своето книговодство и счетоводство, то ще трябва да направят още твърде много.

Идеята за централата биде посрѣщната от Шуменските колеги най-приятелски. Всичките, които работят с прочитни книги, станаха веднага членове на централата и записаха съответното количество дѣлове.

Надѣвамъ се, че ако избѣгват разумно всяко кръстосване и ако полагат повече енергия и амбиция въ застъпената си работа, шуменските колеги ще могат да служат за пример на книжарството въ цялата страна.

Гор.-Орѣховица и Търново — ето два пункта за книжарството, на които има да се говори твърде много. Никъде книжарският пазар не е по-добър от тук и никъде обективните условия за едно книжарско благоденствие не сж по-добри отколкото тук. И за съжаление, никъде този пазар не се използва по-неразумно отколкото тук. Най-добрите от книжарите тук се гледат като врагове и си не говорят. Да бѣха поне хора прости или унуждени. А то тук сж се събрали едни от най-интелегентните книжари, всички тѣ правят грамаден оборот и сж хора съ състояние. И пакъ не могат да разберат, че взаимното разбирателство и взаимните отстъпки ще им дадат възможност да заживѣят като колеги и да използват рационално своя пазар.

Книжарите тук се делят на две категории — едни по слаби книжари сж ограничена работа само въ града, свързано с печатарство и книговодство и други голѣми книжари сж огромна работа въ града и околията. Числото, както на първите, така и на вторите е сравнително малко —

4 — 5 от едната категория и 4 — 5 от другата.

За разпредѣление на работата между книжарите тук и дума не може да става, всички тѣ работят еднакво усърдно и с училища, и с общини, и с селски бакали и кооперации, и с учреждения, и с граждани. Тук се крие, според мен, и първата причина на техните вражди.

Поради взаимната конкуренция тук пазарът се използва сравнително слабо. Опитатъ се да поговорят с тях за виновниците на тая конкуренция. Всѣки изкарва себе си чистъ като кристалъ и вини за всичко другаря си. А знае се, че с един човѣк кавга не става — все ще има вина и у единия и у другия.

Конкуренцията създава у тия хора едни неравни отношения към своите клиенти — върните им клиенти взимат артикулите много по-скъпо от ония, които ги предизвикат на състезание. А това неравенство убива доверието на клиента към книжаря и заставя втория да не бжде достатъчно коректен към клиента.

Сжщата конкуренция го кара да търси винаги минимални цени у своите доставчици и най-либерални условия за плащане. А то ухлажда отношенията между книжаря и склада или издателството.

Въ отношението си и към съюза книжарите въ тоя край е сравнително хладен. Той чувства, че съюзът не може да го примири и сблужи с колегите му и за това го намира полубезценен. Само високото обществено съзнание и навикът към организационен живот го кара да бжде гост на съюза.

Съ нѣкои изключения и на Централата гледат тия колеги от едно скрито или явно меркантилно гледище.

Наредбата на магазините имъ е недостатъчна, книговодството и счетоводството имъ сж въ известна степен нерационални, а запаса имъ от стоки е грамаден.

Честитъ ще бжде оня ден, въ който колегите въ тия два града се разберат помежду си, почнат да се отнасят по-акуратно към спазването на уговорени норми и да заживѣят въ атмосферата на една колегална взаимност и отстъпчивост.

Книжарската централа.

За да се види какъ гледат на нашата инициатива редетелите на книгата, помѣстваме тук долната статийка, печатана въ бр. 1805 на в. „Слово“.

Книжарите, на които отдавна се прави урокъ, че с неумението си да продават българската книга, с пренебрежението, с което се отнасят към нея, пречат не нейното разпространение и на развитието на българската книжнина, сж осъзнали тази своя слабост като и вредата, що тя нанася на техните собствени интереси и сж решили съ една радикална мѣрка да внесат промена въ създаденото положение. Тази мѣрка е основаването на една „Централа за разпространение на печатни произведения“.

Въ единъ красноречивъ позивъ, отправенъ къмъ книжарите и помѣстенъ въ брой 22 на в. „Книжарска дума“, онѣзи, които сж поели инициативата за основаването на Централата (измежду тяхъ най-главна заслуга изглежда да има енергичния и културенъ варненски книжаръ г. Д. Димитровъ), така опредѣлятъ главната нейната целъ: „едно отъ голѣмите назначения на основната централа е да направи книжарятъ книжаръ, да го превърне въ просвѣтенъ и упоритъ агентъ на книгата, горещъ апостолъ на родната култура. За тази целъ централата разчита предъ всичко на колективната воля на всички просвѣтени книжари и издатели. Не по-малка ще бжде въ това направление помощта и на писатели, учители, общественици, власти и др. Тѣ и днесъ хвърлятъ хиляди жертви предъ олтаря на българската книжнина. Поради хаосътъ въ пазаръ,

тия жертви, за съжаление, въ голѣмата си частъ отиватъ напразно. При единъ организиранъ и стегнатъ пазаръ писателятъ ще може да живѣе съ частъ отъ своя трудъ, общественикътъ и държавникътъ ще знаятъ, че направените жертви сж отишли напълно по своето предназначение, учителътъ ще може да издѣли и препорѣча ценното въ научно и художествено отношение, защото ще бжде увѣренъ, че то ще може да се намери при първо потърсване“.

На единъ институтъ, чийто основатели така хубаво схващатъ неговите просвѣтни задачи, който може да изиграе такава голѣма културна роля въ страната ни, трябва да се пожелае само успѣхъ и благополучно преминаване презъ всички подмоли на конкуренцията, на взаимното недоброжелателство, о който сж се разбивали у насъ толкова други полезни обществени инициативи.

Дим. Шишмановъ.

Нови книги:

Получиха се въ редакцията следните нови книги:

1. Селото Чучуеи — повестъ изъ живота на нашата интелигенция въ село, отъ *Ив. Карановски*, Хубаво издание, стр. 96, цена 30 лв. Книгоиздателство „Хемус“ А. Д. — София.

2. Литературни характеристики и паралели. М. Ю. Лермонтовъ, Лермонтовъ у насъ. Панъ-Гадеушъ и Кървава пѣсенъ. Ф. Сологубъ, Ив. Бунинъ, Н. Чумилевъ. Авторъ: *Малчо Николов*, издателство „Хемус“ — София, 124 стр., цена 40 лева.

3. На Енювденъ — литературни сѣнки и силуети, отъ *Петко Росин*, 160 стр., цена 50 лв. Издава „Хемус“ — София.

4. Общественото осигуряване въ чужбина и у насъ, отъ Дим. Николовъ, началникъ на отдѣлението за труда 248 стр., цена 100 лв. Издава „Хемус“ — София.

5. Европейска Турция — № 4 отъ илюстрирана библиотека „*Нашите съеди*“, отъ А. Монеджикова, стр. 80, цена 12 лева. Издава „Хемус“ — София.

6. Хамлетъ — принцъ Датски, трагедия отъ *Уилямъ Шекспиръ*, въ преводъ отъ английски. Второ поправено издание на „Хемус“. Тази книга е № 35 отъ библиотеката „Вѣчни спътници“, — литературни пособия за сръдношколници, стр. 304, цена 40 лева.

7. Спящата царкиня — приказка въ стихове отъ В. Жуковски, преведе Цв. Парашкевовъ. Съ много хрбави илюстрации отъ младия български художникъ-декораторъ Г. Атанасовъ. Стр. 24, цена 6 лв. Издава „Хемус“ — София.

8. Тѣжи и радости у животните, отъ В. А. Скворцовъ. Тази брошура е № 34 и 35 отъ библиотеката „*Изъ царството на животните и растенията*“, редактирана отъ Стефанъ Велчевъ и издавана отъ Книгоиздателство „Хемус“ — София, стр. 74, цена 20 лева.

9. Законите за наследственостъ. Наследственостъ при човѣка — отъ проф. Ст. Консуловъ, № 2 на библиотеката „Популярна наука“ цена 16 л.

10. Агонията и смъртта на земята, отъ проф. Алф. Берже — № 38 на библиотеката „Наука и животъ“ — изд. „Акация“, цена 6 лева.

11. Жоресъ и Короченко за Толстой. — Толстой като художникъ, мислителъ и моралист. № 6 на библиотеката „Великани на човѣчеството“, изд. „Акация“ цена 12 лева.

12. Тръпки и гърчове на земята. — Вулкани и земетръси. Животътъ и смъртта на земята, отъ проф. С. Гюнтеръ, Берже и Де Лоне. № 37 на библиотеката „Натурфилософско четиво“. Изд. „Акация“ цена 15 лв.

15. Между два океана — цената на едно сърдце, отъ Якобъ Ристъ, изд. Ст. Атанасовъ цена 35 лева.

16. Очи звезди — животътъ въ курортъ, романъ отъ Симеонъ Давновски, изд. Ст. Атанасовъ, ц. 40 л

Печат. и Хромолит. „Просвѣщение“ на П. Зенгиновъ — Варна. Пор. № 310